

Rynek ropy w 2016 r.

W związku z tym, że podaż i popyt na produkty naftowe są silnie zależne od wydarzeń gospodarczych i politycznych na świecie, w 2016 r. rynek ropy wykazywał się dużą niestabilnością. W efekcie, w I kwartale notowania ropy, osiągnęły najniższy poziom od 10 lat, tzn. **poniżej 30 USD za baryłkę**. Cenę ropy trudno było przewidzieć, m.in. ze względu na okresowe zachwiania relacji podaż - popyt, konflikty w krajach afrykańskich (Libia, Nigeria) czy rosnącą liczbę odwiertów w USA.

W poprzednim roku **nastąpił rozwój światowego rynku produktów rafinacji ropy naftowej**, a dalsze prognozy wskazują, że kontynuacja rozwoju gospodarek zwłaszcza m.in. krajów Europy Środkowo- Wschodniej będzie napędzać globalny popyt na produkty rafinerijne w kolejnych latach.

> Prawie we wszystkich grupach produktów rafinacji ropy naftowej globalne zapotrzebowanie wzrosło łącznie o **1,4%**.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2016 r. zwiększył się popyt na benzyny silnikowe (2,1%), olej napędowy (0,1%) oraz [LPG](#) (5,7%) wykorzystywane w transporcie samochodowym. O 3% wzrosło też zużycie paliwa lotniczego JET.

Determinanty sytuacji rynkowej na świecie

Limity wydobycia OPEC

U większości graczy na rynku, takich jak kraje OPEC czy Rosja, których budżet jest silnie uzależniony od przychodów ze sprzedaży ropy, trwające od dłuższego czasu spadki notowań wywołały spory niepokój. Kraje te uznały rangę problemu i podjęły kroki w celu powstrzymania dalszych spadków cen.

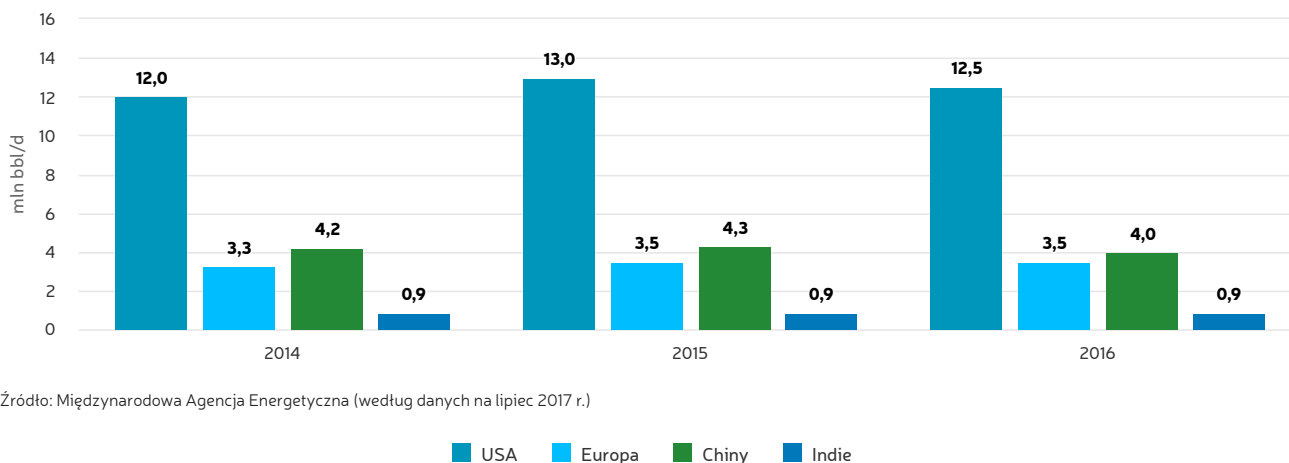
USA. Rośnie wydobycie ze złóż łupkowych

Największą przeszkodą dla wzrostu cen ropy na świecie jest rosnące wydobycie ze złóż łupkowych w USA – coraz bardziej opłacalne, dzięki redukcji kosztów i postępów w technologii. Źródła niekonwencjonalne zyskują na popularności nie tylko w USA.

Pomimo spadku ceny ropy naftowej, w USA nadal utrzymuje się wysoki poziom wydobycia surowca – trend zapoczątkowany w 2015 r. Brazylia w styczniu 2017 r. pobiła rekord wydobycia ropy ze złóż pre-salt (z poziomu 5-7 km pod dnem morskim) i wszystko wskazuje na to, że ropy z tego źródła będzie więcej.

> Czynnikiem, który hamuje wzrost cen, jest też budowanie zapasów ropy na całym świecie, w czym przoduje USA. Amerykańskie zapasy osiągnęły poziom najwyższy od 30 lat – 520 mln baryłek.

Wydobycie ropy naftowej w USA, Europie, Chinach i Indiach

Źródło: Międzynarodowa Agencja Energetyczna (według danych na lipiec 2017 r.)

Europa. Popyt większy o 2,2%

Dobra koniunktura gospodarcza w państwach Unii Europejskiej oraz strefy Euro w 2016 r. skutkowałą zwiększeniem zapotrzebowania na produkty rafinacji ropy naftowej – zarówno paliw lotniczych, jak i samochodowych. Szacunki wskazują na całkowity wzrost popytu na te produkty o 2,2% w porównaniu do 2015 r. Zużycie paliwa lotniczego JET wzrosło o 3,4%, oleju napędowego o 2,8%, natomiast LPG o 4,2%, lekkiego oleju opałowego o 0,9%. Spadek zapotrzebowania odnotowano jedynie w przypadku benzyn silnikowych (-0,3%).

Prognozy do 2022 r. mówią, że rynek europejski będzie się rozwijać, a łączna konsumpcja produktów rafinacji ropy ma wzrosnąć o **1,3%**. To odwrócenie wcześniejszych trendów istotnie wpływa na polski rynek.

➤ Do 2020 r. oczekuje się w UE wyraźnego wzrostu konsumpcji paliwa lotniczego JET – o 11,9% i oleju napędowego – o 3,8%. Prognozy mówią o znacznym spadku zapotrzebowania na benzyny silnikowe – aż o 11,0%.

W 2016 r. rynek pojazdów samochodowych w Unii Europejskiej zwiększył się o 7,4% w porównaniu do 2015 r. Liczba nowych samochodów przekroczyła 20 mln sztuk. Nastąpił wzrost rejestracji samochodów osobowych o 4,5%, a łącznie w 2016 r. w UE zarejestrowano ich blisko 15 mln. Przybyło też samochodów ciężarowych – wzrost wyniósł 11,7%, a łączna liczba nowych pojazdów wyniosła ponad 2,3 mln sztuk.

Równocześnie jednak obserwowane jest systematyczne wprowadzanie na rynek kolejnych rozwiązań redukujących zużycie paliw konwencjonalnych, takich jak elektromobilność czy paliwa alternatywne. Ostatnie dekady to także okres głębokich zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) oraz zmian nawyków konsumpcyjnych – prowadzących do mniejszej liczby konsumentów w przyszłości. W konsekwencji, do 2022 r. prognozowany jest w UE znaczny spadek zapotrzebowania na benzyny silnikowe (-11,0%).

Rynek paliw w Polsce. Pakiet Paliwowy zwiększa rejestrowaną konsumpcję

W 2016 r. PKB Polski wzrósł o 2,7%¹, na co wpływ miała dobra sytuacja w przemyśle i budownictwie. Stopa bezrobocia na koniec 2016 r. należała do najniższych w historii i kształtowała się na poziomie 8,3%². Z tych przyczyn w każdej grupie produktów odnotowano wzrosty konsumpcji. Dotyczy to także rynku paliw.

Rok 2016 był też trzecim z rzędu, kiedy zwiększyła się rejestrowana w Polsce konsumpcja paliw. Wzrost wyniósł 13%, w tym: oleju napędowego – 15,5%, benzyn – 7%, a konsumpcja lekkiego oleju opałowego pozostała na zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie (wzrost o 1%).

Działania administracji rządowej tzw. Pakiet Paliwowy i koncernów paliwowych na rzecz przeciwdziałania nielegalnemu obrotowi produktami naftowymi w Polsce przyczyniły się do jego ograniczenia i dodatkowo wpłynęły na wzrost rejestrowanego popytu na olej napędowy.

¹ Źródło: GUS

² Źródło: GUS

➤ W okresie sierpień – grudzień 2016 r. wzrost konsumpcji paliw wyniósł **20,1%** i przekroczył najbardziej optymistyczne oczekiwania analityków. Konsumpcja **oleju napędowego** zwiększyła się wtedy najbardziej – o 25,4%, a skutkiem był wzrost jego importu o 133% w skali roku.

Dla porównania: **od stycznia do lipca 2016 r.** konsumpcja paliw wzrosła o 7%, w tym oleju napędowego o 8%, a benzyn o 5,6%.

Na rynku detalicznym paliw (benzyna, olej napędowy i autogaz) liderem są koncerny krajowe, których udział w 2016 r. wyniósł 33,1% (o 0,6 p.p. mniej niż rok wcześniej). Pozycja koncernów zagranicznych również została osłabiona – osiągnięto 21,6% udziału w rynku detalicznym paliw w Polsce (spadek o 0,3 p.p. w stosunku do tego samego okresu roku poprzedniego).

Rynek substytutu benzyny – gazu LPG w 2016 r. wzrósł o 8% do poziomu 2 535 tys. ton. Rynek LPG w Polsce można zdefiniować jako dojrzały – poziom konsumpcji w ostatnich pięciu latach waha się w okolicach 2 200–2 300 tys. ton. Konsumpcja paliwa lotniczego w 2016 r. wzrosła o 11%. Złożyła się na to: rosnąca liczba połączeń lotniczych, ekspansja nowych linii oraz ciągły wzrost liczby pasażerów.